

**ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: Рев-10/01
Бања Лука, 16.7.2001. године**

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија овог суда и то: Бајагић Здравка као предсједника вијећа, Лукић Драгослава, Бајић Петра, Мрша Смиљане и Дабић Мирка као чланова вијећа, у правној ствари тужилаца М. М. сина П., Б., кога заступају пуномоћници Ц. С., адвокат, Б., и Б. И., адвокат, Б., и М. М. сина А., Б., кога заступа пуномоћник Ц. С., против тужене Општине Б. коју заступа Р. Ј. П. – С.Ј. у Б., ради накнаде штете, одлучујући о ревизијама парничних странака против пресуде Окружног суда у Б. број Гж-43/2000 од 17.5.2000. године на сједници одржаној дана 16.7.2001. године донио је

Р Ј Е Ш Е Њ Е

Ревизије се уважавају, обје нижестепене пресуде се укидају и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

О б р а з л о ж е њ е

Првостепеном пресудом Основног суда у Б. број П-1237/98 од 11.10.1999. године обавезана је тужена Општина Б. да исплати тужиоцима М. М. и М. М. износ од 366.061 КМ са законском затезном каматом од 16.6.1999. године до исплате, те да им накнади парничне трошкове у износу од 6.450 КМ и 900 Дин, све у року од 15 дана по правоснажности пресуде и под пријетњом извршења. Тужиоци су одбијени с дијелом тужбеног захтјева којим су тражили камату на досуђени износ за период од 10.4.1992. године до 16.6.1999. године.

Другостепеном пресудом Окружног суда у Б. број Гж-43/2000 од 17.5.2000. године жалбе странака су одбијене и потврђена првостепена пресуда.

Против досуђујућег дијела другостепене пресуде тужена је изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права. Предложила је да се пресуда у побијаном дијелу преиначи тако што би тужбени захтјев био одбијен или да се обје нижестепене пресуде укину и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење.

Против одбијајућег дијела другостепене пресуде тужиоци су изјавили ревизију због погрешне примјене материјалног права. Предложили су да се пресуда у побијаном дијелу преиначи тако да им се досуди камата и за период од 10.4.1992. године до 16.6.1999. године.

У одговору на ревизију тужене, тужиоци су предложили да се ова ревизија одбије.

Тужена није доставила одговор на ревизију тужилаца.

Републички јавни тужилац се није изјаснио о поднесеним ревизијама у смислу члана 390. став 3. Закона о парничном поступку (“Службени лист СФРЈ” број: 4/77 до 35/91 и “Службени гласник Републике Српске” број 17/93 до 32/94).

Ревизије су основане.

Предмет овог спора је тужбени захтјев тужилаца да им тужена накнади штету у износу од 366.061 КМ са законском затезном каматом од 10.4.1992. године до исплате за неосновано заплијењену нафту Д-2 у количини од 455.300 килограма или 456.300 литара на жељезничкој станици Б. на дан 10.4.1992. године, која је била смјештена у вагонима – цистернама.

Током поступка није било спорно да је власник нафте П.П. Т. – П. из Т., да је за то предузеће нафту увезао Е.-Е. ДД С., а да је услуге шпедиције извршило Д.Д.М.С. И.-Т.

Полазећи од тога да су тужиоци једини оснивачи и сувласници П. П. Т.-П из Т., нижестепени судови су закључили да су они самим тим били и власници нафте, па су на основу утврђеног чињеничног стања судили тако што су удовољили њиховом тужбеном захтјеву у односу на главно потраживање, а дјеломично и у погледу законске затезне камате.

Овакво схватање се међутим не може прихватити као правилно.

У вријеме настанка штете тужиоцима био је на снази Закон о предузећима (“Службени лист СФРЈ” број: 77/88 до 61/90), којим је прописано: да је предузеће правно лице које је носилац права и обавеза у правном промету у односу на сва средства којима располаже и која користи, обавља привредну дјелатност ради стицања дохотка, односно добити, продајом производа и услуга на тржишту и одговара за своје пословање (члан 1. став 2.); да имовину предузећа чине ствари, права и новац (члан 160.); да предузеће одговара за своје обавезе свим средствима којима располаже и која користи (члан 165.).

Одговарајуће одредбе садржане су и у члановима 1. став 1., 8. став 1., 50. став 1. и 53. став 1. важећег Закона о предузећима (“Службени гласник Републике Српске” број 24/98).

Из наведених одредаба произилази да тужиоци нису могли бити власници одузете нафте и поред тога што су основали П. П. Т.-П. из Т. и били једини његови сувласници, него то предузеће. Пошто има својство правног лица, као и имовину којом одговара за своје обавезе, предузеће је у правном промету самостални правни субјект у односу на своје осниваче и власнике.

Нису правилна схватања из одговора на ревизију да “разлог кога у ревизији тужена наводи није ревизијски разлог”, те да је “о приговору недостатка активне легитимације већ правоснажно одлучено још док је предмет вођен под бр. П-661/94 а што се види из рјешења Вишег суда у Б. Гж-85/96 од 02.07.1996. године”.

Оспоравајући тужиоцима активну легитимацију у овом спору, тужена ревизијом побија другостепену пресуду због погрешне примјене материјалног права, а то је дозвољен ревизијски разлог у смислу члана 385. став 1. тачка 3. ЗПП.

Правоснажна је пресуда која се више не може побијати жалбом, уколико је њоме одлучено о захтјеву тужбе или противтужбе (члан 333. став 1. ЗПП).

Ранијим рјешењем Вишег суда у Б. број Гж-85/96 од 2.7.1996. године уважена је жалба тужене, првостепена пресуда Основног суда у Б. број П-661/94 од 25.1.1996. године је укинута у досуђујућем дијелу и одлучено да се у том дијелу предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење, те је констатовано да првостепена пресуда остаје неизмијењена у одбијајућем дијелу који није побијан жалбом (у односу на тужену Р. С.). У овом случају не може се говорити о пресуђеној ствари у смислу наведене законске одредбе, јер је првостепена пресуда у побијаном дијелу укинута, а правно схватање изнесено у рјешењу Вишег суда у Б. број Гж-85/96 од 2.7.1996. године, не веже овај суд.

Како из изложеног произилази, активну легитимацију у овом спору немају тужиоци, него предузеће које су они основали. Додуше, тужиоци би могли бити активно легитимисани, али само ако докажу да је предузеће престало да постоји и да су средства предузећа пренесена на њих, као његове осниваче и власнике. Тим питањима се, међутим, нижестепени судови нису бавили, па је тако, због погрешне примјене материјалног права, чињенично стање остало непотпуно утврђено. Зато су обје ревизије уважене, нижесрпене пресуде укинута и одлучено да се предмет врати првостепеном суду на поновно суђење (члан 395. став 2. ЗПП).

У даљем поступку судови су дужни да отклоне недостатке на које је указано у овој одлуци (члан 399. у вези са чланом 377. став 1. ЗПП).

Предсједник вијећа
Бајагић Здравко

За тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарне
Братић Душанка